د پوهنې وزارت

د تعليمي نصاب، د ښوونکو د روزنې
او د ساينس د مرکز معينيت
د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي
کتابونو د تاليف لوی رياست

حسن خط

لومړی ټولګی

Ketabton.com

د چاپ کال ۱۳۸۹ هـ. ش.

(c) ketabton.com: The Digital Library

درسي کتابونه د پوهنې په وزارت پورې اړه لري. په بازار کې یې اخیستنه او خرڅونه په کلکه منع ده. له سرغړونکو سره قانوني چلند کېږي.

ISBN 978-9936-25-155-7

9 789936 251557 >

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پوهنې وزارت
د تعلیمي نصاب، د ښوونکو د روزنې
او د ساینس د مرکز معینیت
د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي
کتابونو د تالیف لوی ریاست

حسن خط

لومړی ټولگی

د چاپ کال ۱۳۸۹ هـ. ش.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب د تالیف، څېړنې او تد قیق کمېټې

لیکوالان:

۱. محمد ظاهر طاهري د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د هنرونو د ډیپارتمنت امر.
۲. سیدانور میچنخیل د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د هنرونو د ډیپارتمنت علمي غړی
۳. عبدالجلیل آخندزاده د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د هنرونو د ډیپارتمنت علمي غړی.
۴. ژباړونکی: سید انور مېچن خېل د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د هنرونو د ډیپارتمنت غړی.

تایید او مطالعه:

ملي شورا:

- د ولسي او مشرانو جرګو د دیني، پوهنې او لوړو زده کړو د کمیسیونونو غړي.

د څېړنې او تدقیق کمېټې:

د علومو اکاډمي:

- سرڅېړونکی عبدلواجد واجد د علومو اکاډمی د ژبو او ادبیاتو د مرکز رئیس.
- ذکریا ملاتړ د علومو اکاډمی د ژبو او ادبیاتو د مرکز علمي غړی.

د کابل پوهنتون:

- پوهندوی محمد رفیق رفیق د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو د پښتو څانګې استاد.
- نجیب الله عزیزی د کابل پوهنتون د هنرونو د پوهنځي مرستیال.
- سوسن وردګ د ښوونې او روزنې د کلمبیا پوهنتون څخه.

پوهنې وزارت:

۱. سعدالدین شپون د پوهنې وزارت سلاکار.
۲. ډاکټر صدیق الله ویرا د پوهنې وزارت سلاکار.
۳. نفیسه پوپلزی د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د هنرونو د ډیپارتمنت غړې.
۴. محمد غالب الله یار د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د هنرونو د ډیپارتمنت غړی.
۵. احمد شفیق برنایار د هنرونو د مسلکي لیسې ښوونکی.
٦. بلقیس احمدي د هنرونو د مسلکي لیسې ښوونکې.
۷. فرحتیار د هنرونو د مسلکي لیسې ښوونکی.

د محتویاتو، ژبې، سیاسي، فرهنګي، او دیني برخو د څېړنې او کره کتنې کمېټې:

- دکتور محمد یوسف نیازی د پوهنې وزارت سلا کار.
- محمد آصف ننګ د پوهنې وزارت د خپرونو او اطلاعاتو رئیس.

نګارستان:

۱. رحمت الله د میمنه ګي نګارستان څخه.
۲. احمد شاه له آشیانې نګارستان څخه.

د تدقیق، تصحیح او څارنې کمیسیون:

دکتور عبدالغفور غزنوي د تعلیمي نصاب، د ښوونکو د روزنې او د ساینس د مرکز معین- د کمیسیون رئیس.
د سرمؤلف مرستیال عبدالظاهر ګلستاني د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف لوی رئیس.- غړی
سید محمود خلیق د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست علمي غړی- غړی

کمپوز او ډیزاین: حمیدالله غفاري او رحمت الله غفاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملي سرود

دا وطن افغانستـــان دی — دا عزت د هـــر افغان دی

کور د سولې کور د تورې — هر بچي يې قهرمـــان دی

دا وطن د ټولو کـور دی — د بلوڅـــو د ازبکـــو

د پښتــــون او هزاره وو — د ترکمنـــو د تاجکـــو

ورسره عرب، گوجـــر دي — پامیـــریان، نورستانیـــان

براهوي دي، قزلباش دي — هم ایمـــاق، هم پشـه یان

دا هیــواد به تل ځلیږي — لکـــه لمـــر پر شنه آسمـان

په سینـــه کې د آسیـــا به — لکـــه زړه وي جـــاويدان

نوم د حق مودی رهبـــر — وايو الله اکبر وايو الله اکبر

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

د پوهنې د وزیر پیغام

گرانو استادانو، ښوونکو او زده کوونکو،

ښوونه او روزنه د هر هېواد د پراختیا او پرمختگ بنسټ جوړوي. تعلیمي نصاب د ښوونې او روزنې مهم توکی دی چې د علمي پرمختگ او ټولنې د اړتیاوو له مخې رامنځته کیږي. څرگنده ده چې علمي پرمختگ او ټولنیزې اړتیاوې تل د بدلون په حال کې وي. له دې امله لازمه ده چې تعلیمي نصاب هم علمي او رغنده انکشاف ومومي. البته نه ښایي چې تعلیمي نصاب د سیاسي بدلونونو او د اشخاصو د نظریو او هیلو تابع شي.

دا کتاب چې نن ستاسو په لاس کې دی، پر همدې ارزښتونو چمتو او ترتیب شوی دی. علمي گټورې موضوعگانې پکې زیاتې شوې دي. د زده کړې په بهیر کې د زده کوونکو فعال ساتل د تدریسي پلان برخه گرځېدلې ده.

هیله من یم دا کتاب له لارښوونو او تعلیمي پلان سره سم د فعالې زده کړې د میتودونو د کارولو له لارې تدریس شي او د زده‌کوونکو میندې او پلرونه هم د خپلو لوڼو او زامنو په باکیفیته ښوونه او روزنه کې پرله پسې گډه مرسته وکړي چې د پوهنې د نظام هیلې ترسره شي او زده‌کوونکو او هېواد ته ښې بریاوې ور په برخه کړي.

زه پر دې ټکي پوره باور لرم چې زموږ گران استادان او ښوونکي د تعلیمي نصاب په رغنده پلي کولو کې ستره دنده او دروند مسؤولیت لري.

د پوهنې وزارت تل زیار کاږي چې د پوهنې تعلیمي نصاب د اسلام د سپېڅلي دین له بنسټونو، د وطن دوستی د پاک حس په ساتلو او علمي معیارونو سره سم د ټولنې د څرگندو اړتیاوو له مخې پراختیا ومومي.

په دې ډگر کې د هېواد له ټولو علمي شخصیتونو، د ښوونې او روزنې له پوهانو او د زده‌کوونکو له میندو او پلرونو څخه هیله لرم چې د خپلو نظریو او رغنده وړاندیزونو له لارې زموږ له مؤلفانو سره د درسي کتابونو په لا ښه تالیف کې مرسته وکړي.

له ټولو هغو پوهانو څخه چې ددې کتاب په چمتو کولو او ترتیب کې یې مرسته کړې، له ملي او نړیوالو درنو موسسو، او نورو ملگرو هېوادونو څخه چې د نوي تعلیمي نصاب په چمتو کولو او تدوین او د درسي کتابونو په چاپ او وېش کې یې مرسته کړې ده، مننه او درناوی کوم.

ومن الله التوفیق

فاروق وردگ

د افغانستان د اسلامي جمهوریت د پوهنې وزیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شمېر	عنوان	مخ
۱-	د خطاطی د وسیلو په شمول لومړني لوستونه -	۱
۲-	د نی قلم د بېلو بېلو برخو سره آشنايي -	۲
۳-	د کرسی د خط سره آشنائي	۳
۴-	لومړی لوست آزاد حرکتونه	۴
۵-	دوهم لوست د ټکو ایښودل	۵
٦-	دریم لوست (لف او مد)	٦
۷-	څلورم لوست د(ب) توری	۷
۸-	پنځم لوست د (ت) توری	۸
۹-	شپږم لوست د (ټ) توری	۹
۱۰-	اووم لوست د (ج) توری	۱۰
۱۱-	اتم لوست د (څ) توری	۱۱
۱۲-	نهم لوست د (د) توری	۱۲
۱۳-	لسم لوست د (ر) توری	۱۳
۱۴-	یوولسم لوست د (س) توری	۱۴
۱۵-	دولسم لوست د کش شوي (س) توری	۱۵
۱٦-	دیارلسم لوست د (ص) توری	۱٦
۱۷-	څوارلسم لوست د (ط) توری	۱۷
۱۸-	پنځلسم لوست د (ع) توری	۱۸
۱۹-	شپاړسم لوست د (ف) توری	۱۹
۲۰-	اوه لسم لوست د (ق) توری	۲۰
۲۱-	اتلسم لوست د (ک) توری	۲۱
۲۲-	نولسم لوست د (ل) توری	۲۲
۲۳-	شلم لوست د (م) توری	۲۳
۲۴-	یو ویشتم لوست د (ن) توری	۲۴
۲۵-	دوه ویشتم لوست د (و) توری	۲۵
۲٦-	درویشتم لوست د (هـــ) توری	۲٦
۲۷-	څلور ویشتم لوست د (لا-ء) توری	۲۷
۲۸-	پنځه ویشتم لوست د سرچپه (ے) توری	۲۸
۲۹-	شپږ ویشتم لوست د چپه ی توری	۲۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

د الف مقدمه

موخه: د خطاطی د وسایلو او د هغې نه د سمې گټې اخستنې سره د زده کونکو آشنا کول.

آیا په خوا د دې وسایلو سره آشنا وی؟

د نی قلم

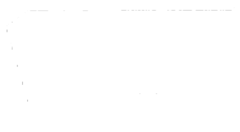

د قلم دقطع کولو وسیله (قط زن)

فعالیتونه: زده کوونکي دې ښه او مناسب کړکي قلمونه له ځانه سره ولري.

شاغلیه ښونکیه! د پورتنیو شکلو او دهغې د خصوصیاتو او د سم په کار اچولو په هکله زده کونکو ته پوره معلومات وړاندې کړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د (ب) مقدمه

د نی قلم

موخه: د نی قلم د مختلفو برخو سره د زده کوونکو آشنا کول.

پوښتنه ولې د نی قلم سر کوئ؟

فعالیتونه: د نی قلم د خصوصیاتو په هکله د خپل ښوونکي او والدینو څخه پوښتنه وکړئ.

ښاغلیه ښوونکیه! دزده کوونکو قلمونه جوړ کړئ.

نی قلم په توره تخته رسم کړئ او دهغې د هرې برخې په هکله معلومات ورکړئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کرسي خط:

ښاغلیه ښوونکیه! د کرسي خط هغه مستقیم او افقي خط ته وایي چې د کاغذ او یا کتابچې په مخ ایستل کیږي او زده کوونکي د هغې پرمخ خط لیکي یعنې (د ټکو د پرځای کښینولو خط).

ددې کتاب په هر درس کې په دقیقه او سمه توګه د کرسي خط در ښودل شوی دی ترڅو د هغه په هکله زده کوونکو ته سمه لارښوونه وکړئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی لوست

موخه: د لاس د ښه خوځېدو سره د زده کوونکو بلدېدل.

فعالیتونه: زده کوونکي دې دا حرکتونه په دوامداره توګه په تولګي او کور کې تمرین کړي.

ښوونکي له پاره یادونه: د نی د قلم په واسطه دالومړني حرکتونـــه دزده کوونکـــو دلاس دعادي کولو لپاره په آزاد ډول دښي نه چپې خواته او برعکس دهغې کار اویا لیکل کېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم لوست

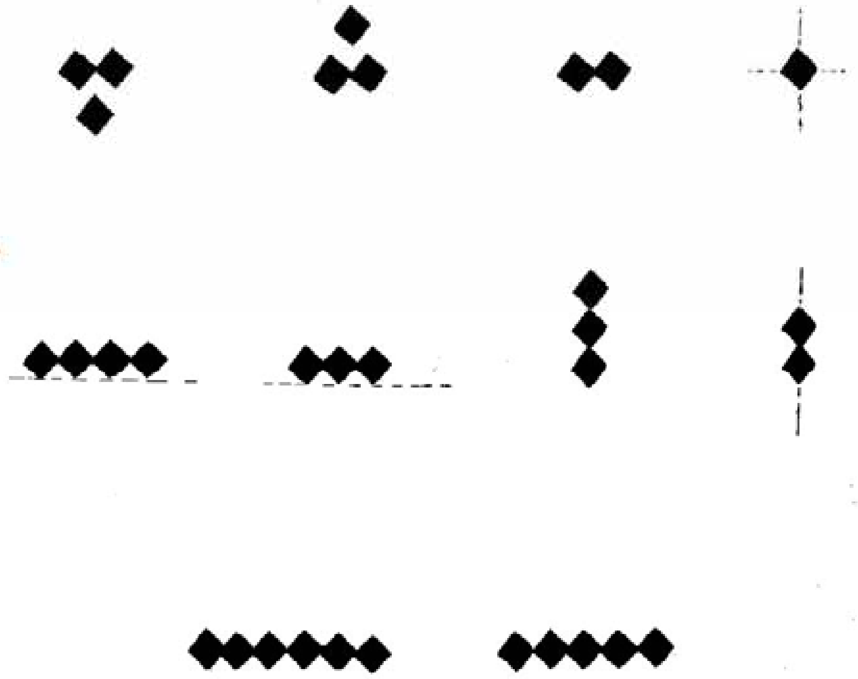

دښوونکي له پاره یادونه: زده کوونکو ته ور وښیي چې په لومړۍ سر کې دقلم نوکه دکاغذ په سرږدو او هغه د چپې خوانه ښي خواته کش کوو، ترڅو متساوی الاضلاع مربع تــرې جـــوړه شي. ددوو ټکو دلیکلو په وخت کې لومړی د چپــې خوا ټکي ږدو بیا دویم ټکي دهغي په ښـــي خوا لیکو. په درې ټکیز کې لومړی چپــې او بیا ښي خواته ټکــې ږدو او دریم ټکی لاندې اویا باندې ددواړوټکو ترمینځ لیکو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریم لوست

موخه: د مفردو تورو د لیکلو سره د زده کوونکو آشنا کول .

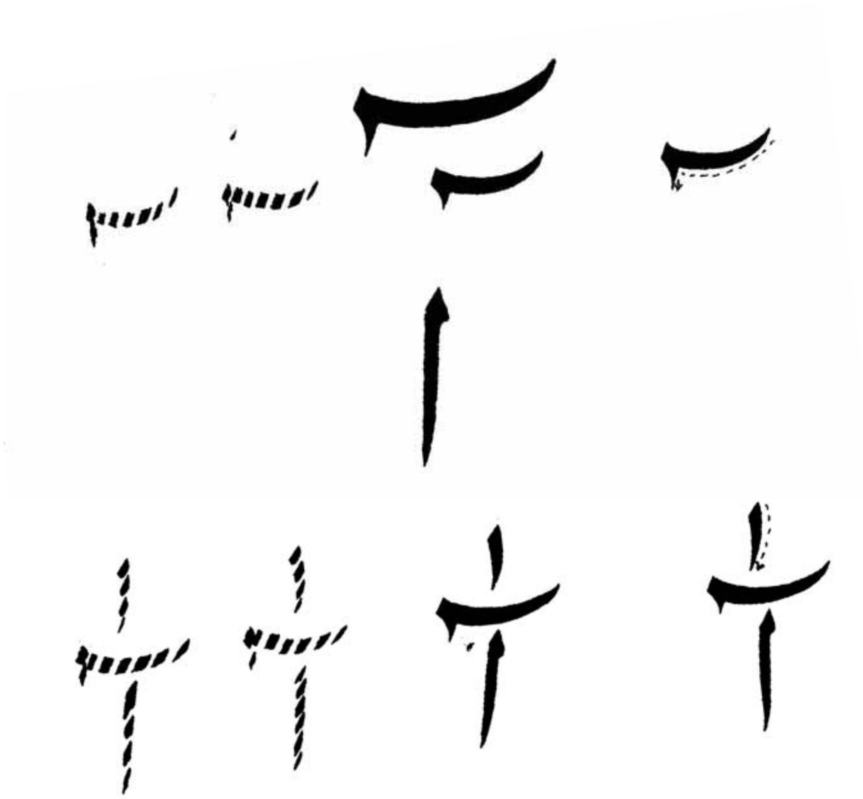

فعالیتونه: زده کوونکي دې د حسن خط په ساعتونو کې په ډېره علاقمندۍ مفرد توري تمرین کړي

ښاغلیه ښوونکیه! الف او مد په زده کوونکو ځو واره تمرین کړئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلورم لوست

موخه: د ب توري د ليكلو سره د زده كونكو آشنا كول.

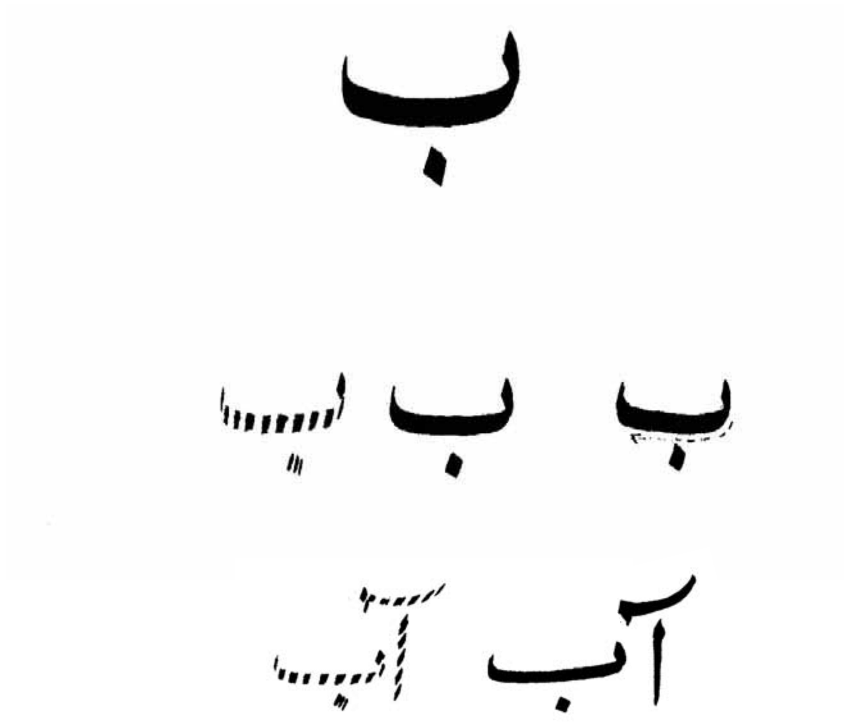

ښاغليه ښوونكيه : د الف او ب توري د كرسي په خط باندې په زده كوونكو تمـــرين كړئ! - د هر درس توري د زده كوونكو په كتابچو كې پـــه ســـمه توګـــه وليكـــى.

كورنۍ دنده : (آ – ب)

پنځم لوست

موخه: د ټ او دهغه د هم رنګه تورو د لیکلو سره د زده کونکو آشنا کول.

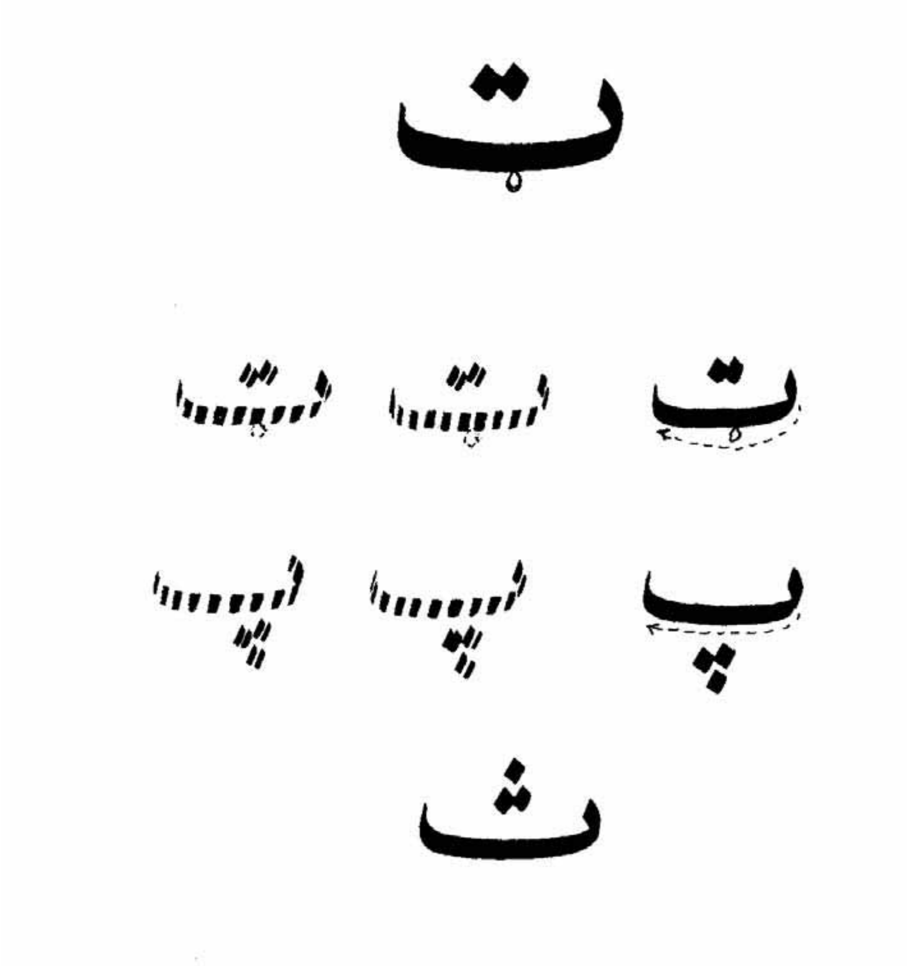

دښوونکي له پاره یادونه: زده کوونکو ته دې لارښوونه وشي چې د(ب ، ت ، ث، پ، ټ) توري یو ډول لیکل کېږي چې توپیر یې یوازې په ټکو کې دی.

کورنۍ دنده : (ث)

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږم لوست

موخه: د پ او دهغه د همرنګه تورو د لیکلو سره د زده کونکو آشنا کول.

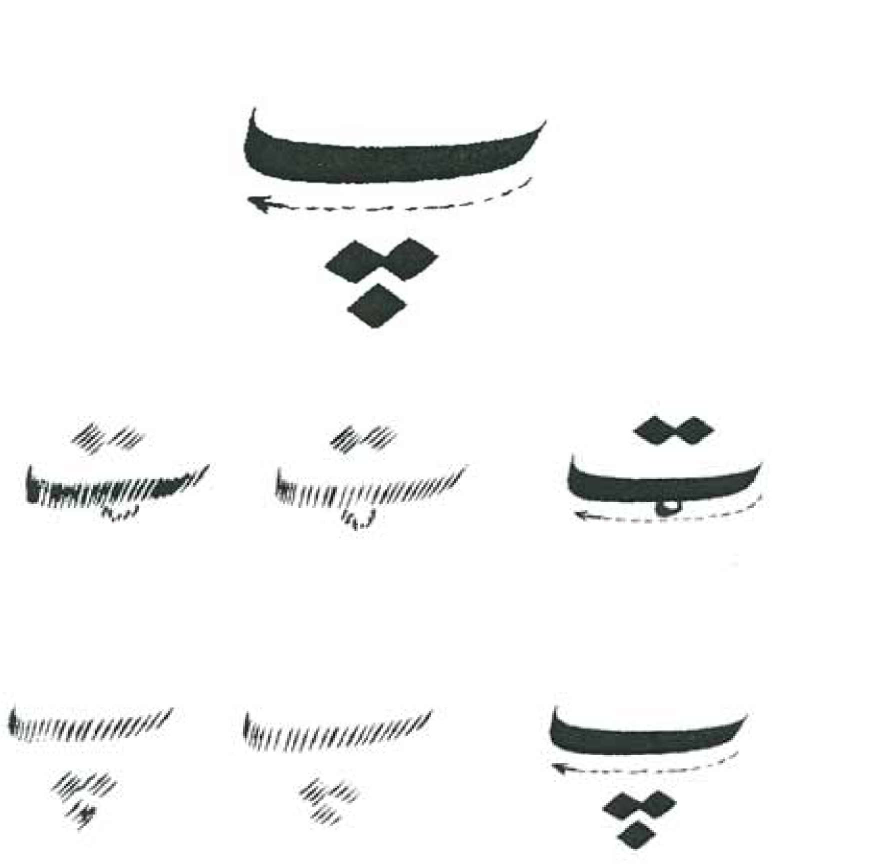

دښوونکي له پاره یادونه: زده کوونکي وپوهوی چې د(ب ، ت ، ث، پ، ټ) توري یو ډول لیکل کېږي چې توپیر یې یوازې په ټکو اودټ په پنډک کې دی.

کورنۍ دنده : (ټ)

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووم لوست

موخه: د ج او دهغه د هم رنګه تورو د ليکلو سره د زده کونکو آشنا کول.

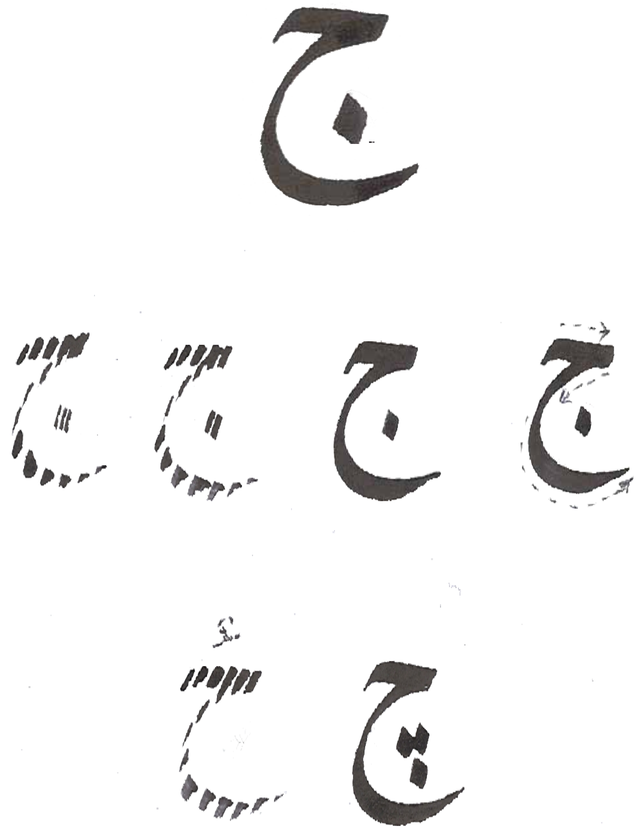

دښوونکی له پاره يادونه: زده کوونکوته وښاياست چې دجيم دتوري سر دقلم پــه پـورتنۍ نيمــه څوکه ليکل کيږي چې وروسته يې بيا کاسه د قلم په ټوله څوکه ليکل کيږي.

کورنۍ دنده: (ج)

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتم لوست

دښوونکی له پاره یادونه: زده کوونکوته ور زده کړی چې دجیم دتوري سر دقلم په څوکه (دقلـــم وحشي څوکه) لیکل کېـږي چې وروسته يې بيا کاسه لیکل کېـږي.پاتـې دې نه وي چې د ح ، چ، خ، ځ ، څ ، ج) توري ټول یوډول لیکل کېږي او توپیرییې یوازې په ټکو کې دي.

کورنۍ دنده : (ځ)

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهم لوست

موخه: د (د) توری د لیکلو سره د زده کونکو آشنا کول.
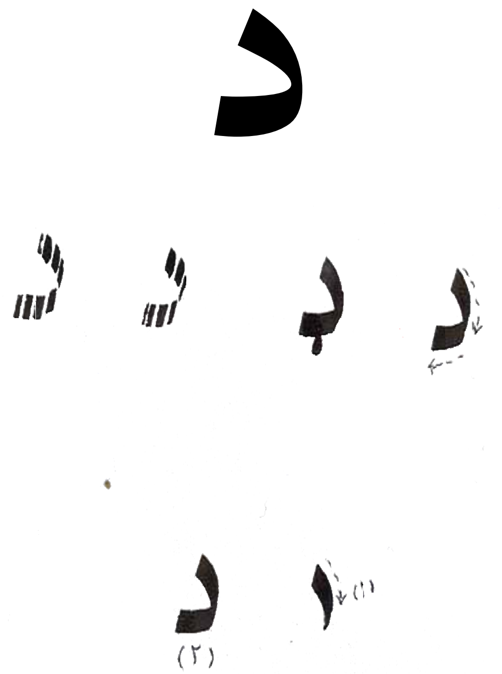
دښوونکي له پاره یادونه : زده کوونکو ته ور وښایاست چې د دال پر سر د یوه ټکې ایښودلو څخـــه ذال جوړېږي او ددال کښتنۍ برخې کې پنډک ورکړل شي نو هغه دډال تـــوری دی او دا دری واړه توري یو ډول لیکل کېږي.

کورنۍ دنده : (د)

(c) ketabton.com: The Digital Library

لسم لوست

موخه: د(ر) توری د لیکلو سره د زده کونکو آشنا کول.

ر

ړ ر ږ ز

ا ب ج د س س

دښوونکی له پاره یادونه: زده کوونکي دې د(ا، ب، ج ، د، ر) توري په نی قلم چې څوکـــه یـــې نرۍ وي څو څو واره مشق اوتمرین کړي. د ر، ز، ړ اوږ تـــوري یوشـــان لیکـــل کېـږي. او زده کوونکو ته وواياست چې د (ر) توري پر سر د يوه ټکي اېښودلو څخه د (ز) توری جوړېږي.

کورنۍ دنده : (ر)

يوولسم لوست

موخه: د (س) او دهغه د هم رنګه تورو د ليکلو سره د زده کونکو آشنا کول.

س

ښ ش

اب ج د رس

دښوونکي له پاره يادونه: زده کوونکي دې پورته توري په مستقيم خط (خط کرسـي) څـو واره مشق کړي. دس ، ش اوښ توري يوډول ليکل کېږي چې توپير يې يوازې په ټکو کې دی.

کورنۍ دنده : غاښ لرونکی (ش)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولسم لوست

موخه: دکش شوی (س) توری د لیکلو سره د زده کونکو آشنا کول.

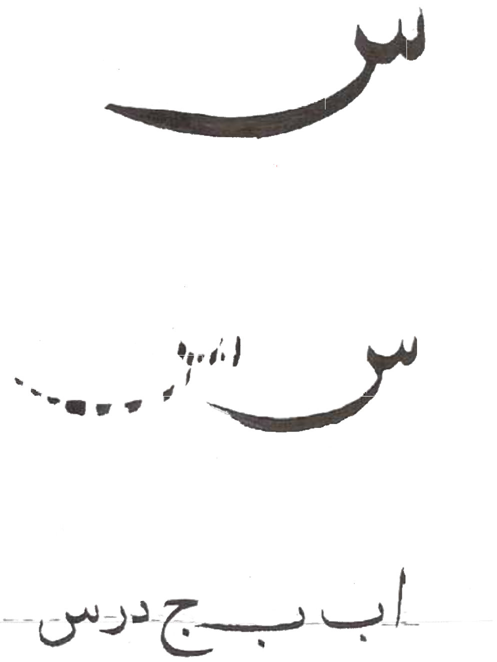

دښوونکي له پاره : زده کوونکي دې پورته تــوري پــه مــستقيم خــط (خــط کرســي) مــشق اوتمرين کړي.

کورنۍ دنده: کش شوی (ش)

دیارلسم لوست

موخه: د ص توری د لیکلو سره دزده کوونکو آشنا کول.

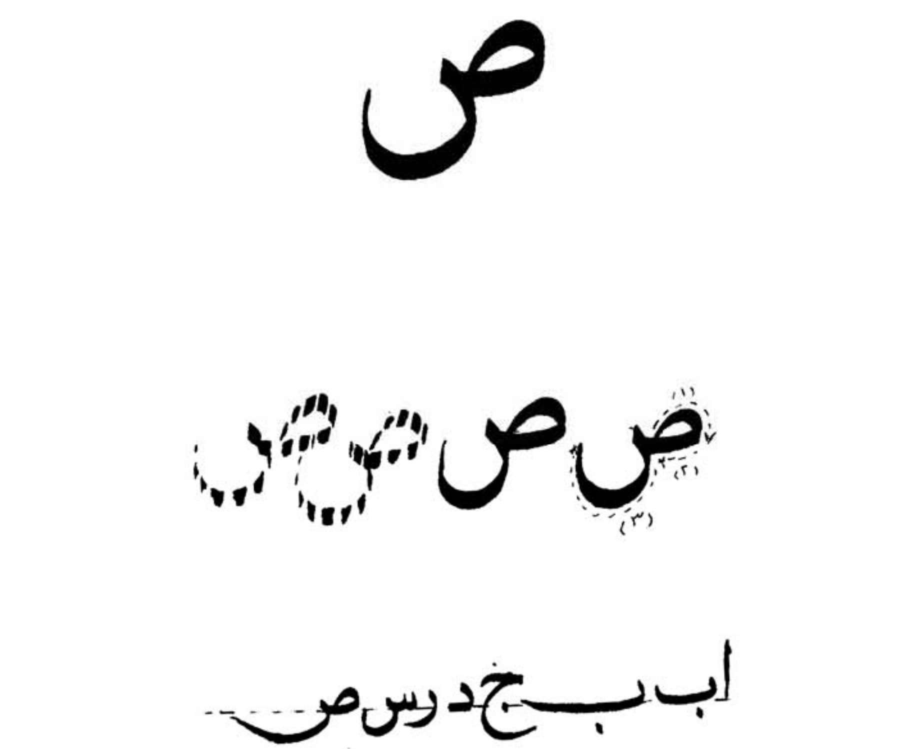

دښوونکي له پاره یادونه: د ټولګي په توره دړه د زده کوونکو لپاره (ص) ولیکي.

زده کوونکي دې د (ص) توری د نی په قلم او د الف نه تر (ص) توري پورې په خود کـــار او یـــا پنسل تمرین کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوارلسم لوست

موخه: د ط توری د لیکلو سره د زده کوونکو آشنا کول .

ط

ط ط ط ط

ابج درس س ص ط

ښاغلیه ښوونکیه! د(ط) توري دزده کولو څخه وروسته زده کوونکي دې په خود کار او یا پنـــسل دالف څخه تر(ط) توري پورې مشق اوتمرین کړي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځلسم لوست

موخه: دع توری د لیکلو سره د زده کوونکو آشنا کول.

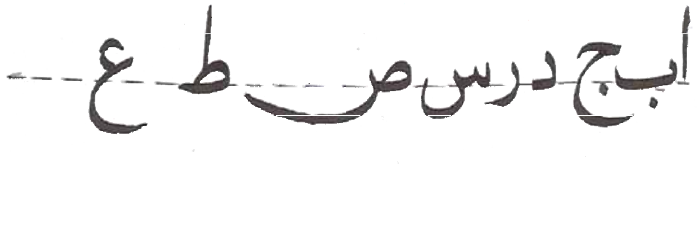

ښوونکي ته سپارښتنه: زده کوونکي دې د(ع) توری ښه زده کړي او دکرسي په خــط بانــدې د هغـې موقعيت ته پوره پاملرنه وکړي او دوی ته د کرسي د خط په هکله معلومات ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپاړسم لوست

موخه: د ف توری دلیکلو سره دزده کوونکو آشنا کول.

ف

ف ف ف

ف

د (ف) کش شوی توری

ښاغلیه ښوونکیه! د (ف) کش شوی توری د ټولګي په توره دړه ولیکي ترڅو زده کوونکي د هغې په سمو لیکلو پوه شي.

کورنۍ دنده : (ف)

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوولسم لوست

موخه: د ق توری دلیکلو سره دزده کوونکو آشنا کول.

ق

ق ق ق ق ق

ابـجـدرسـصـطـعـفـق

ښوونکي ته سپارښتنه: زده کوونکي دې د الف څخه تر (ق) توري پورې په عادې قلمو دکرســـي په خط باندې تمرين کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتلسم لوست

موخه: د ک توری دلیکلو سره دزده کوونکو آشنا کول.

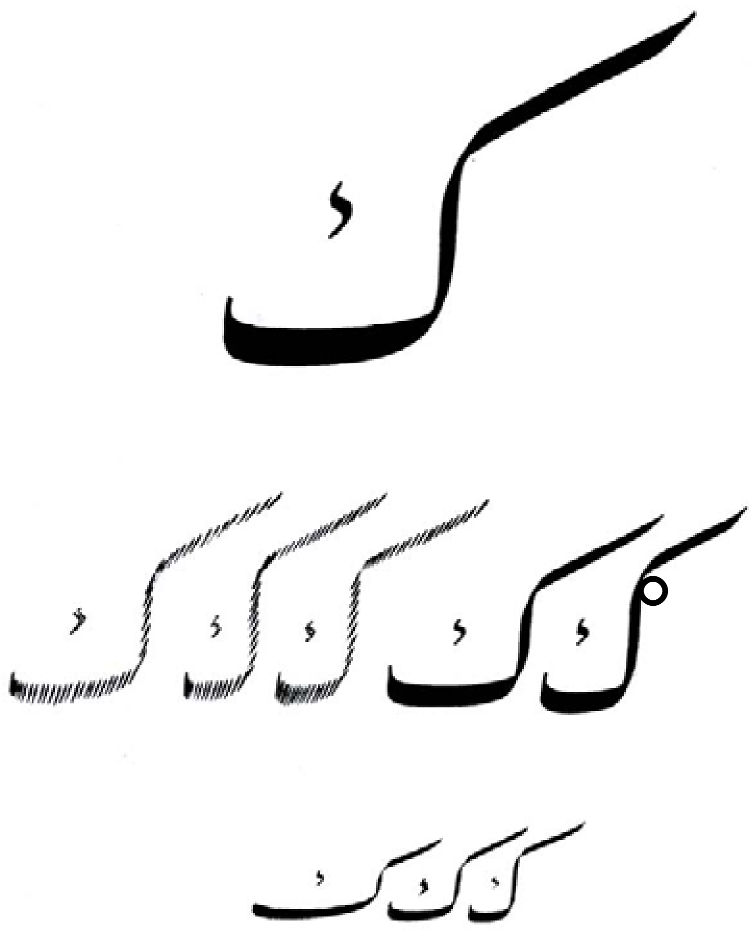

ښوونکي ته سپارښتنه: زده کوونکي دې دک اوګ دتورو درې واړه ډولونه تمرین او دهغو اندازې ته دې ځیر شي.

کورنۍ دنده : (ک)

(c) ketabton.com: The Digital Library

نولسم لوست

موخه: د ل توری دلیکلو سره دزده کوونکو آشنا کول.

ل

ل ل ل ل ل

ا ب ج د ر س ص ط ع ف ق ک ل

ښوونکي ته سپارښتنه: د (ل) توری د زده کوونکو د مشق په کتابچو کې په نی قلم ولیکي.

کورنۍ دنده : زده کوونکي دې د(الف نه تر ل) توري پورې په عادي قلمو ولیکي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شلم لوست

موخه: د م توری دليکلو سره دزده کوونکو آشنا کول.

ښوونکي ته سپارښتنه: د"م" دتوري دليکلو په وخت کې دقلم حرکتونه زده کـــوونکي تـــه ور زده کړي!

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوویشتم لوست

موخه: د ن توری دلیکلو سره دزده کوونکو آشنا کول.

ن

ا ب ج د ر س ص ط ع ف ق ک ل م ن

ښوونکي ته سپارښتنه: زده کوونکوته دې وښودل شي چې دټولو تورو کاسې په یوه اندازه دکرسي دخط په لاندنۍ برخه کې موقعیت لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه ویشتم
لوست

موخه: د و توری دلیکلو سره دزده کوونکو آشنا کول.

ښوونکي ته سپارښتنه: د نی قلم حرکتونه د(و) دتوري په لیکلو کې زده کوونکو ته وروښيي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

درویشتم
لوست

موخه: دهــ توری دلیکلو سره دزده کوونکو آشنا کول.
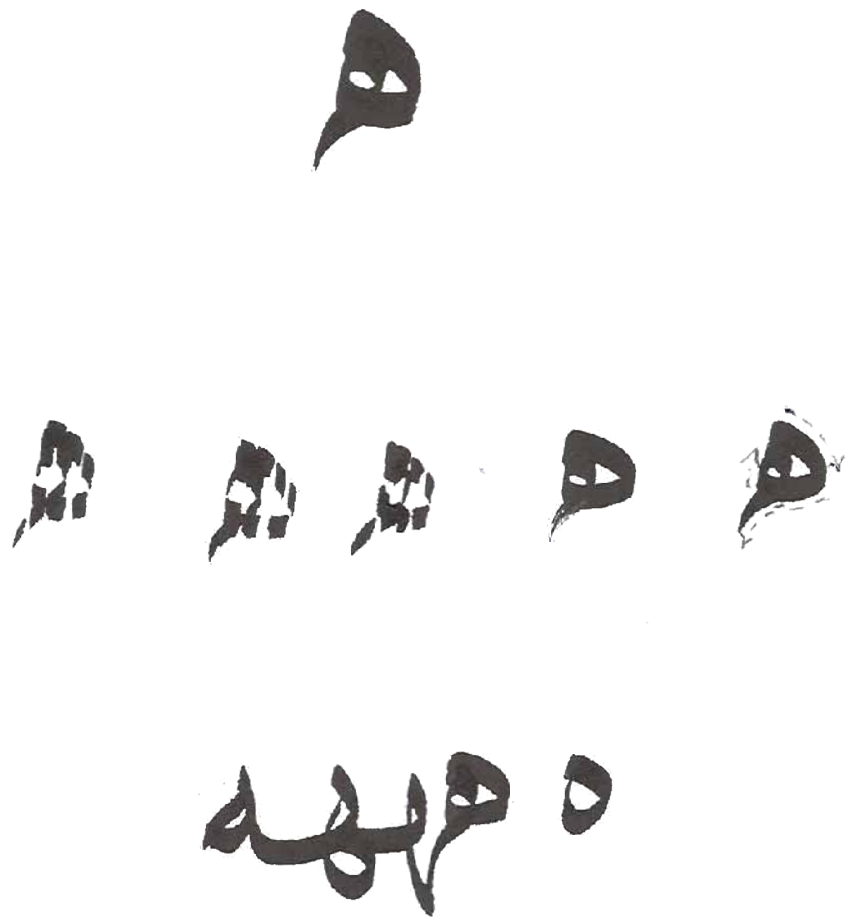
ښوونکي ته سپارښتنه: د(هــ) دتوري دليکلو طرز دکلمې په سر، مينځ او اخېـر کې زده کوونکوته ورزده کړي!

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلورویشتم
لوست

موخه: دلاء تورو دلیکلو سره دزده کوونکو آشنا کول.

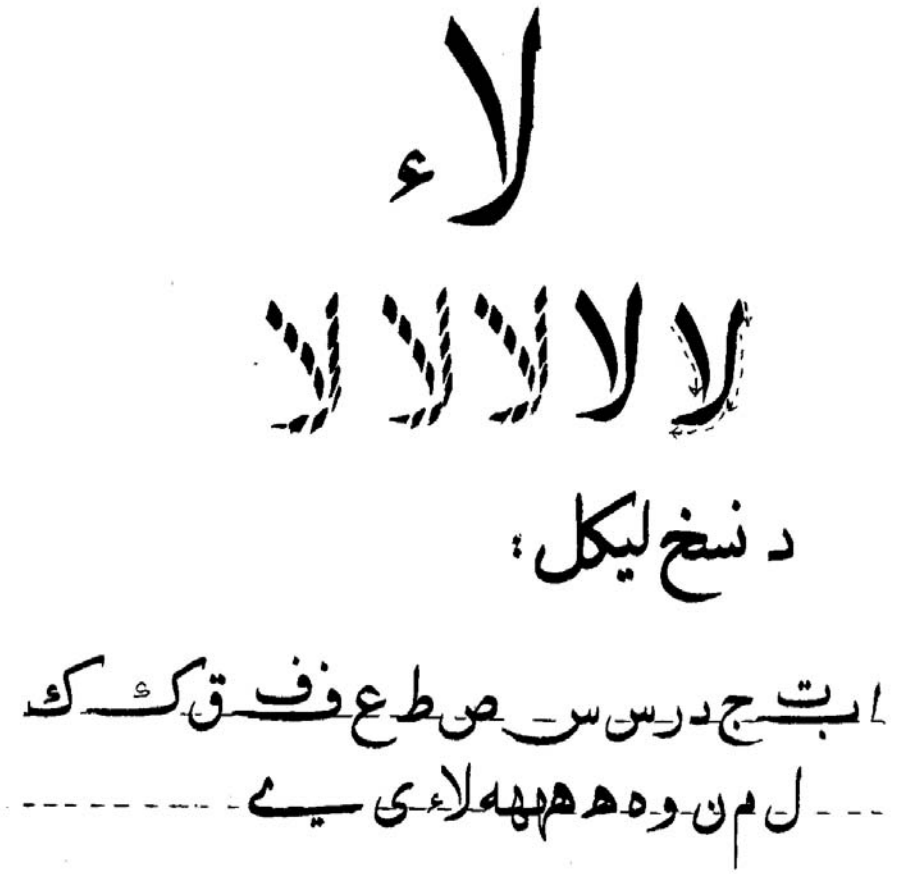

زده کوونکي دې دالفبا توري دکرسي په خط باندې په عادي قلمو تمرین کړي او دتورو موقعیـــت ته دې په کرسي خط باندې ځیر شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځه ویشتم لوست

موخه: د ی توری دلیکلو سره دزده کوونکو آشنا کول.

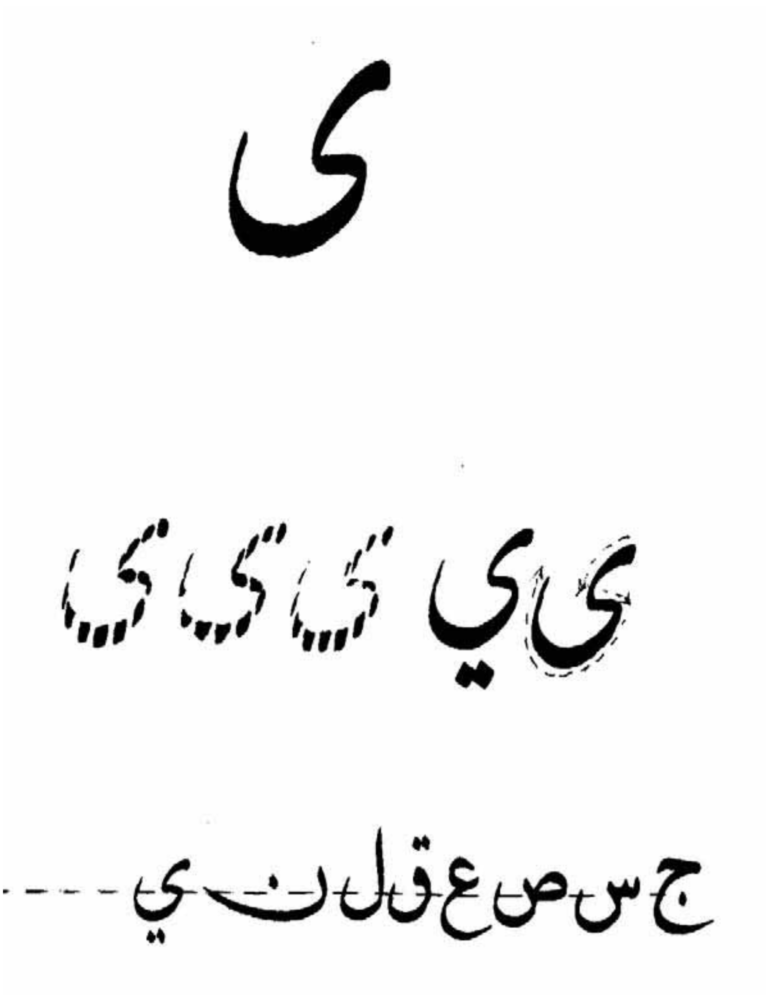

زده کوونکي دې کاسه لرونکي توري ښوښو واره دکرسي په خط باندې مشق اوتمرين کړي.

کورنۍ دنده : (ی)

شپږویشتم
لوست

موخه: د چپه ی توري دلیکلو سره دزده کوونکو آشنا کول.

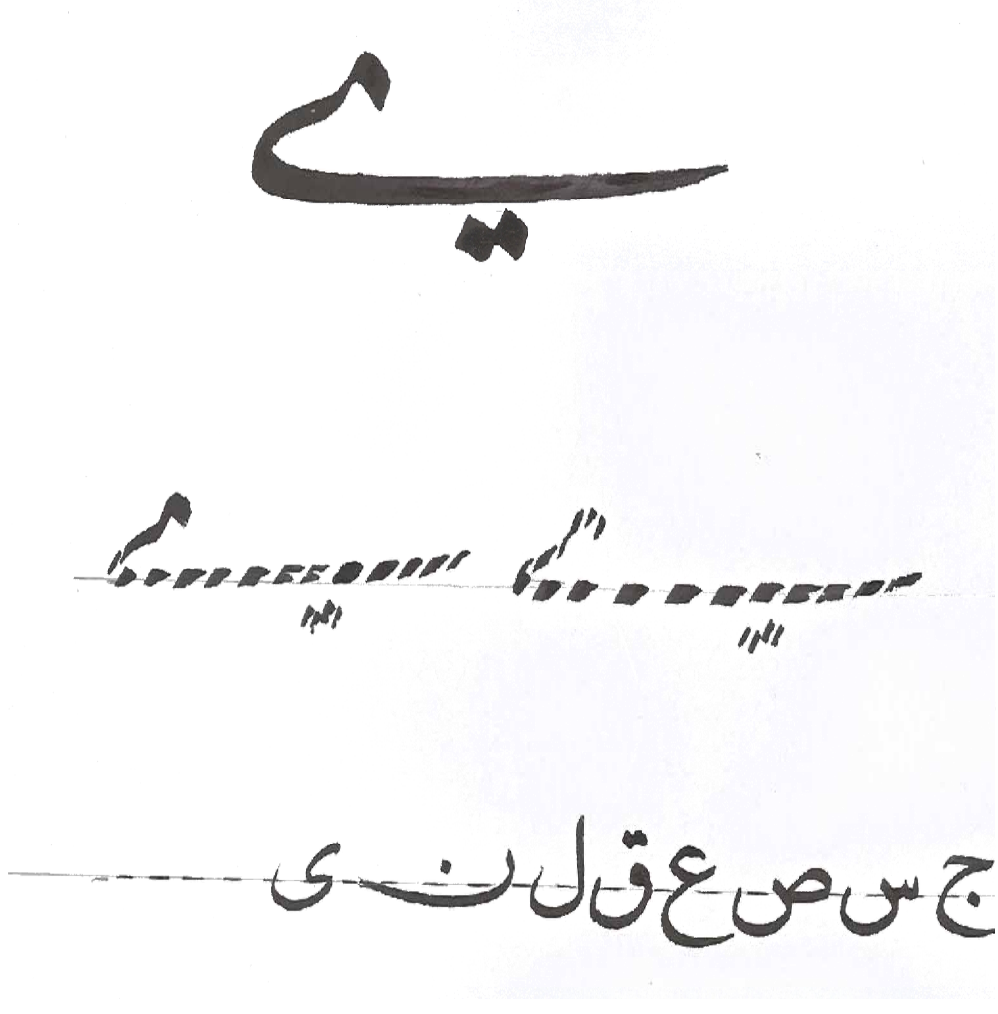

زده کوونکي دې دتورو کاسي او دچپه (ـــے) توری ثوثو واره دکرسي په خط باندې مـــشق اوتمرین کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د الفبا توري

ا ب پ ت ټ ث ج چ

ح خ څ ځ د ډ ذ ر ړ ز ژ ږ س

ش ښ ص ض ط ظ ع غ ف

ق ک ګ ل م ن ڼ و ه ھ لا ی ے

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library